

הלכתא למשיחא בדרה היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. אין הקטרה מפגלת הקטרה ... הקטיר קומץ להקטיר לבונה (ולבונה) לאכול שירים למחר פגול ... דפשטא ליה מחשבה בכולה מנחה. 1.....
- הדרן עלך הקומץ את המנחה. 3.....
- פרק שלישי 3.....
- א. הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר. 3.....
- ב. לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית כשר... 4.....
- ג. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין. 5.....
- ד. השוחט את הזבח לשתות מדמו למחר להקטיר מבשרו למחר לאכול מאימוריו למחר כשר. 6.....

דף יז.

א. אין הקטרה מפגלת הקטרה ... הקטיר קומץ להקטיר לבונה (ולבונה) לאכול שירים למחר פגול ... דפשטא ליה מחשבה בכולה מנחה

כבר התבאר לעיל דף יג. וטז. ובזבחים מא: שאע"ג שי"א¹ שאם הישב מחשבת חוץ לזמנו רק במתיר אחד², כגון שחשב בשעת קמיצה ולא בליקוט לבונה, או בשעת מתן אחד בכלי, או בשעת הולכת אחד, או בשעת הקטרת אחד, הרי זו פסולה ואינה פיגול עד שיחשב מחשבת הזמן בכל המתיר שהוא הקומץ עם הלבונה בשעת קביעת הקומץ וליקוט הלבונה או בשעת

¹ רמב"ם רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יג הלכה ו ה, ערוך השולחן העתיד סי' קנב סעי' א
² רמב"ם שם פרק טז הלכה זו מנחת חומטא ומנחת קנאות שאין נותנים [עליהן] לבונה אין בהם אלא מתיר אחד [דהיינו] הקומץ. (מנחת חינוך שם).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

נתינת שניהן בכלי או בשעת הולכתן³ או בשעת הקטרתן, דאין מפגלין בחצי מתיר⁴, וזה הקומץ והלבונה שניהם מתירין⁵ ובאחד מהם הוי ליה חצי מתיר. וי"א⁶ שאף אם חישב בשעת קמיצה או בשעת נתינת הקומץ בכלי או בשעת הולכתו מחשבת הזמן, אע"ג שלא חישב בליקוט לבונה הרי זה פיגול כיון שאין עבודות הללו מתירי הקרבן.

אבל החישוב בשעת הקטרה לכו"ע כיון שהיא העבודה המתירה את קרבן המנחה והיא גמר ההתרה, אינו מפגל אא"כ חישב אף בהקטרת הלבונה.

ולפיכך חישב בשעת הקטרת⁷ הקומץ שיקטיר הלבונה למחר אינה פיגול שאין הקטרה מפלגת הקטרה⁸.

וכן אם הקטיר הלבונה לבדה או הקומץ לבדו והוא מחשב לאכול שירים למחר, הרי זו פסולה ואינה פיגול, שאין מפגלין בחצי מתיר.

אבל אם הקטיר את הקומץ לבדו וחישב שיקטיר לבונה למחר ואחר כך הקטיר הלבונה וחישב שיאכל השירים למחר, הרי זה פיגול לכו"ע⁹, שהרי

³ מבואר דדוקא בהולכה זו פוסל מחשבה, אבל בהולכה דמתן כלי, היינו לאחר הקמיצה דנותנה בכלי והוליד ליתן בכלי אין המחשבה פוסלת. ובמשנה למלך שם הקשה, דלכאורה נראה במנחות ט"ז ע"ב דהילוך דמתן כלי על כרחך מפגל לכולי עלמא. עיי"ש מה שתירץ (מנחת חינוך שם אות ט). ועיין ליקוטי הלכות מנחות 17 מה שס"ל דאף בהולכה זו מפגל ע"פ הגמ' במנחות מז ע"ב.

⁴ ואפילו נתן הקומץ במחשבת פגול ואת הלבונה בשתיקה לא הוי פגול ולא אמרינהן דכל העושה על דעת ראשונה עושה והוי כפיגול בשתיקה. ערוה"ש שם ה

⁵ והר"מ לשיטתו דתיכף היה ליקוט הלבונה ונותן בכלי על הסולת ומוליד שניהם יחד ונותנם על גבי האישים, א"כ נחשבים כאחד ולא נתפגל רק בחישוב בשניהם. אך דעת רש"י [מנחות י"ג ע"ב ד"ה ליקוט] והתוס' [שם ע"א ד"ה קמ"ל] אינו כן, וסוברים דהקמיצה ומתן כלי והולכה נתפגל בקומץ בלבד דהוי עבודה שלימה, דאין קמיצה בלבונה וגם לא מתן כלי בלבונה, עיין רש"י שם [ט"ז ע"א ד"ה בקמיצה]. (מנחת חינוך שם אות ט).

⁶ ערוך השולחן העתיד שם בדעת רש"י מנחות טז ע"א ד"ה במה דברים אמורים והטעם נראה דבשלמא בשעת ההקטרה שזוהו גמר ההתרה וכיון שאין מתירין זה בלא זה בעינן שיפגל בשניהן דאל"כ אין שם מתיר עליהן, אבל בג' העבודות דלאו מתירין הן, והרי הולכה היא עבודה שאפשר לבטלה כדתנן ספ"ק דזבחים, ומ"מ מפגלין בה שכך גזרה תורה, וא"כ גם בקומץ בלבד הוי פיגול, והכי נראה שאין שום ספק בזה. וכ"כ בתורת הקדשים ט. אות מ

⁷ רמב"ם שם ה"ה

⁸ . ודבר זה אינו אלא במנחות דזבחים ליכא ב' מתירים.

⁹ ועיין בערוך השולחן העתיד שם סעי' יג שהסתפק מה הדין בהקטיר הקומץ לאכול שירים למחר ואח"כ הקטיר הלבונה לאכול שירים למחר, שאפשר שאינו פיגול כיון שלא היו הקומץ והלבונה בחיבור אחד, או

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

פשטה מחשבת זמן בכל המנחה וי"א שאפילו הקטיר לבונה בשתיקה פיגל¹⁰.

הדרן עלד הקומץ את המנחה

פרק שלשי

א. הקומץ את המנחה לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר

כבר התבאר במסכת זבחים דף יג: ולעיל דף יא: שהמנחות הנקמצות¹¹ יש בהם ארבע עבודות כמו בקרבן בהמה ונפסלות במחשבה בארבעה דברים בקמיצה, ובנתינת הקומץ בכלי שרת, ובהולכת הקומץ למזבח, ובזריקתו על האש.

הקמיצה¹² הוא במקום שהיטה בבהמה.

ואחר כך צריך ליתן הקומץ והלבונה בכלי שרת זה נגד קבלה בבהמה.

ואחר כך מוליך את הקומץ והלבונה למזבח וזה הולכה.

דילמא דהרמב"ם נקט מקרה שמפגל ממתיר למתיר לומר שפשטה בכולה, אבל אם בשניהם פיגל במחשבה אחת לשניהם אע"ג שלא יהי בחיבור אחד הוי פיגול. ועיי"ש כיצד פשט זה לדינא.

¹⁰ דעת רש"י עיין זבח תודה ט. ד"ה הקטיר ובתורת הקדשים שם ס

¹¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יג הלכה ד ו

¹² מנחת חינוך קמד אות ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ומקטיר הקומץ הלבונה על המזבח זה נגד זריקת הדם בבהמה, ובארבע עבודות אלו מפגלין.

לפיכך הקומץ את המנחה או נותנה בכלי או מוליכה למזבח או מקטירה לאכול שיריה בחוץ פסול ואין בו כרת לאכול למחר פיגול וחייבין עליו כרת.

וכן להקטיר כזית מקומצה ולבונתה בחוץ פסול ואין בו כרת למחר פגול וחייבין עליו כרת.

ומכיון שמביא הסולת עם הלבונה, ואחר כך מלקט הלבונה לצד אחר, וקומץ מן הסולת לברו ונותן את הקומץ לכלי שרת, ומלקט את הלבונה ונותנה על הקומץ שבכלי ומוליכו למזבח וזורקו לאישים, א"כ בשלוש עבודות היינו נתינה לכלי שרת והולכה והקטרה היו שניהם ביחד קומץ ולבונה. ואם הישב לאכול השיריים למחר, או להקטיר קומצה למחר, או להקטיר לבונה למחר פיגול.

המחשב באחת¹³ מאותן ארבע העבודות או בכולן, לאכול דבר שאין דרכו לאכילה, או להקטיר דבר שאין דרכו להקטרה, בין במחשבת המקום בין במחשבת הזמן המנחה כשרה.

כיצד חשב לאכול מן הקומץ ומן הלבונה, בחוץ או למחר, או שחשב להקטיר משיירי המנחה בחוץ או למחר כשר.

ב. לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר פחות מכזית כשר

עוד התבאר זבחים דף לה. וסה. שאין אכילה¹⁴ פחותה מכזית, ולא הקטרה פחותה מכזית, לפיכך המחשב לאכול מדבר הראוי לאכילה כלומר השיריים פחות מכזית, או שחשב להקטיר מדבר הראוי להקטרה כלומר הקומץ או הלבונה פחות מכזית, בין במחשבת זמן בין במחשבת מקום, המנחה כשרה.

¹³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יד הלכה ח
¹⁴ רמב"ם שם פרק יד הלכה י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ג. לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין

העבודות¹⁵ מצטרפין לכזית, כגון אם חישב בשעת קמיצה על חצי זית וחישב ג"כ בשעת נתינה בכלי או הולכה או הקטרה על חצי זית, הרי אלו מצטרפין לכזית. שד' עבודות לענין זה כאחד חשיבי. ואם מחשב על כזית, אפילו חישב שיאכלו שנים הכזית או ביתר מכדי אכילת פרס, הרי זה פיגול כיון דהוא כזית.

אבל אם חשב לאכול כחצי זית מהשיריים בחוץ ולהקטיר כחצי זית מהקומץ בחוץ, או שחשב לאכול כחצי זית מהשיריים אחר זמן אכילה, ולהקטיר כחצי זית מהקומץ או הלבונה אחר זמן הקטרה, המנחה כשרה. שאין אכילה והקטרה מצטרפין. כמו שהתבאר שם דף ל':

ואם הוציאו בלשון אכילה¹⁶ ואמר שיאכל כחצי זית ותאכל האש חצי זית, הרי אלו מצטרפין, לשון אכילה אחד הוא¹⁷, דבקרננות כתיב (שם ו פסוק ג) **אֲשֶׁר תֹאכַל הָאֵשׁ וְכֵן אִם חָשַׁב שֶׁתֹאכַל הָאֵשׁ חֲצִי כִזִית וְלֹהֲקִטִיר חֲצִי כִזִית**, הרי אלו מצטרפין, כיון שהוא אותו ענין.

וכן חשב להקטיר כחצי זית מן הקומץ וכחצי זית מן הלבונה הרי אלו מצטרפין, שהלבונה עם הקומץ למנחה כאימורין לזבח, לפיכך אם חשב להקטיר כזית מן הלבונה חוץ לזמנו הרי זה פיגול.

¹⁵ מנחת חינוך שם אות ב

¹⁶ ונראה דאם חישב על הבשר לאכילת מזבח מהני דלא גרע מאש של הדיומ, ולא הוי כמו מחשב מאכילה למזבח, אך צריך להזכיר אש כמו שכתבו התוס' מנחות יז ע"ב הנ"ל. ועיין עוד שם שכתבו, דאם חישב על חצי זית באימורים לאכילת מזבח וחצי זית בשר לאכילת אדם, אף דבאימורים לא מהני [מחשבת] אכילה דהוי ליה לאכול דבר שדרכו להקטיר, מכל מקום כיון דנתרבה אכילה אצל המזבח מהני והוי כמו אכילה אף על אימורים שאין דרכם באכילה. (מנחת חינוך שם). ועיין ליקוטי הלכות מנחות ריש פ' ג בזבח תודה ד"ה דל"ש [ט ע"ב בדפו"י].

¹⁷ רמב"ם שם וערוך השולחן העתיד סי' קמח סעי' י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

עוד התבאר שם ושם דף סד: שהמחשב באחת¹⁸ מארבע העבודות או בכולם לאכול כזית מדבר הראוי לאכילה בחוץ וכזית למחר, או כזית למחר וכזית בחוץ, או כחצי זית בחוץ וכחצי זית למחר, או כחצי זית למחר וכחצי זית בחוץ, הרי המנחה פסולה ואינו פיגול. שעירוב מחשבה שאינה פיגול פסול ואינו פיגול, בין שבאה קודם מחשבת פיגול ובין שבאה אח"כ¹⁹.

וכן אם עירב המחשבה בהקטרה הרי זה פסול ואינו פיגול.

דף יז:

ד. השוחט את הזבח לשתות מדמו למחר להקטיר מבשרו למחר לאכול מאימוריו למחר כשר

ומכיון שאינה מחשבת פיגול בחשב לאכול דבר שאין דרכו לאכילה, או להקטיר דבר שאין דרכו להקטרה לפיכך²⁰ חשב לשתות²¹ מדם הזבח, או לאכול מאימוריו, או מן הקומץ ומן הלבונה, בחוץ או למחר, או שחשב להקטיר מבשר הזבח או משיירי המנחה בחוץ או למחר הרי הזבח כשר. כמו שהתבאר במסכת זבחים דף לה.

¹⁸ רמב"ם שם הלכה ב, וערוך השולחן העתיד סי' קנא סעי' ד

¹⁹ היינו שחשב להקטיר כזית בחוץ וכזית למחר או כזית למחר וכזית בחוץ או חצי זית למחר וחצי זית בחוץ. או י"ל דמיירי שחשב לאכול כזית למחר ולהקטיר כזית בחוץ דאתי מחשבת הקטרה ומפקא מידי מחשבת אכילה. ומקור דינים אלו אף שאינם מבוארים במשנה מ"מ הדין דין אמת ונכון בסברא כיון דמחשבת הקטרה שוה לכל מילי למחשבת אכילה לענין אקבועי בפגול ה"נ דמהני לאפקועי מידי פיגול והם מבוארים ג"כ בתוספתא פ"ב דזבחים הר המוריה שם.

²⁰ ברמב"ם הלכות פרה אדומה פרק ד הלכה ג כתב פרה ששחטה על מנת לאכול מבשרה או לשתות מדמה כשירה לפי שלא נאמר בה ריח ניהוה. ועיי"ש במל"מ שהקשה משמע דקרבנות שנאמר בהם ריח ניהוה נפסלים במחשבה זו ותימה הוא מ"ש רבינו לעיל פי"ד מהלכות פסולי המוקדשין דין ח' והר"ש פירש דטעמא דכשירה דבכל הקרבנות נמי כשר בהני מחשבות ודברי רבינו שבפירוש המשנה וכאן צ"ע ועיי' בתיו"ש. ועיי' או"ש ומרכה"מ שם.

²¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יד הלכה ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

